

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 20/13

Λουξεμβούργο, 28 Φεβρουαρίου 2013

Αποφάσεις στις υποθέσεις C-473/10, C-483/10, C-555/10 και C-556/10
Επιτροπή κατά Ουγγαρίας, Ισπανίας, Αυστρίας και Γερμανίας

Η Ουγγαρία και η Ισπανία έχουν παραβεί τις υποχρεώσεις που υπέχουν από το δίκαιο της Ένωσης στον τομέα των σιδηροδρομικών μεταφορών

Αντίθετα, η αυστριακή και η γερμανική νομοθεσία που έχουν εφαρμογή στον τομέα αυτό είναι σύμφωνες με το δίκαιο της Ένωσης

Λόγω της απελευθέρωσης του σιδηροδρομικού τομέα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να διασφαλίζουν στις επιχειρήσεις του τομέα αυτού μια δίκαιη και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση στο σιδηροδρομικό δίκτυο. Στο πλαίσιο αυτό, η άσκηση ορισμένων καθηκόντων που χαρακτηρίζονται ως καθοριστικά ή βασικά δεν επιτρέπεται πλέον να πραγματοποιείται από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις που αποτελούν τους κατεστημένους φορείς στα κράτη μέλη, αλλά πρέπει να ανατίθεται σε ανεξάρτητους διαχειριστές. Μεταξύ των καθηκόντων αυτών καταλέγονται ιδίως η χορήγηση στις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις αδειών για την πρόσβαση στο σιδηροδρομικό δίκτυο, η κατανομή των διαδρομών των συρμών και ο καθορισμός του τέλους που οφείλουν να καταβάλλουν οι μεταφορικές επιχειρήσεις για τη χρήση του δικτύου.

Οι παρούσες υποθέσεις εντάσσονται σε μια σειρά προσφυγών λόγω παράβασης κράτους μέλους¹, τις οποίες άσκησε η Επιτροπή κατά διαφόρων κρατών μελών ισχυριζόμενη ότι δεν έχουν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που τους επιβάλλουν οι οδηγίες που διέπουν τη λειτουργία του σιδηροδρομικού τομέα². Εν προκειμένω το Δικαστήριο εκδίδει αποφάσεις επί των προσφυγών που έχουν ασκηθεί κατά της Ουγγαρίας, της Ισπανίας, της Αυστρίας και της Γερμανίας.

C-473/10 Επιτροπή κατά Ουγγαρίας

Όσον αφορά την κατανομή των διαδρομών των συρμών, η Επιτροπή προσάπτει στην Ουγγαρία ότι έχει αναθέσει τη διαχείριση της κυκλοφορίας στις δύο σιδηροδρομικές επιχειρήσεις που είναι οι κατεστημένοι φορείς εκμετάλλευσης, δηλαδή στη MÁV και στην GySEV, και όχι σε ανεξάρτητο φορέα.

Το Δικαστήριο, με τη σημερινή απόφασή του, διαπιστώνει ότι το βασικό καθήκον της κατανομής των διαδρομών περιλαμβάνει ορισμένες διοικητικής φύσης δραστηριότητες, που αφορούν κατ' ουσία τον προγραμματισμό, την κατάρτιση του πίνακα δρομολογίων και την ικανοποίηση ad hoc αιτημάτων για επιμέρους σιδηροδρομικές διαδρομές. Αντίθετα, η διαχείριση της κυκλοφορίας περιλαμβάνει δραστηριότητες που εντάσσονται στη διαχείριση της υποδομής και δεν συνίσταται στη λήψη αποφάσεων σχετικά με την κατανομή των διαδρομών, αλλά στην εφαρμογή ή εκτέλεση τέτοιων αποφάσεων. Κατά συνέπεια, **η διαχείριση της κυκλοφορίας δεν μπορεί να θεωρηθεί βασικό καθήκον και μπορεί συνεπώς να ανατίθεται, όπως στην Ουγγαρία, σε σιδηροδρομικές επιχειρήσεις.** Ομοίως, μολονότι ο καθορισμός του τέλους που οφείλουν να

¹ Πρόκειται για τις υποθέσεις [C-473/10](#), Επιτροπή κατά Ουγγαρίας· [C-483/10](#), Επιτροπή κατά Ισπανίας· [C-512/10](#), Επιτροπή κατά Πολωνίας· [C-528/10](#), Επιτροπή κατά Ελλάδας· [C-545/10](#), Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας· [C-555/10](#), Επιτροπή κατά Αυστρίας· [C-556/10](#), Επιτροπή κατά Γερμανίας· [C-557/10](#), Επιτροπή κατά Πορτογαλίας· [C-625/10](#), Επιτροπή κατά Γαλλίας· [C-627/10](#), Επιτροπή κατά Σλοβενίας· [C-369/11](#), Επιτροπή κατά Ιταλίας· και [C-412/11](#), Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου.

² Οδηγία 91/440/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουλίου 1991, για την ανάπτυξη των κοινοτικών σιδηροδρόμων (ΕΕ L 237, σ. 25), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2001/12, και οδηγία 2001/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2001, σχετικά με την κατανομή της χωρητικότητας των σιδηροδρομικών υποδομών και τις χρεώσεις για τη χρήση σιδηροδρομικής υποδομής καθώς και με την πιστοποίηση ασφαλείας (ΕΕ L 75, σ. 29), όπως τροποποιήθηκε με τις οδηγίες 2004/49/ΕΚ και 2007/58/ΕΚ.

καταβάλλουν οι μεταφορικές επιχειρήσεις για τη χρήση του δικτύου αποτελεί βασικό καθήκον, η είσπραξή του και η έκδοση των σχετικών τιμολογίων μπορούν να ανατίθενται στους κατεστημένους φορείς εκμετάλλευσης.

Αντίθετα, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η Ουγγαρία έχει παραβεί τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από την οδηγία 2001/14, καθόσον δεν έχει θέσει προϋποθέσεις που να εξασφαλίζουν τον ισοσκελισμό των λογαριασμών των διαχειριστών της υποδομής ούτε έχει θεσπίσει μέτρα για την παροχή κινήτρων για τη μείωση του κόστους και των τελών εκμετάλλευσης και χρήσης της υποδομής. Ομοίως, το Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Ουγγαρία έχει παραβεί την εν λόγω οδηγία, διότι δεν έχει εξασφαλίσει ότι τα τέλη που εισπράττουν οι διαχειριστές της υποδομής θα ισούνται με το κόστος που προκύπτει άμεσα ως αποτέλεσμα της εκτέλεσης των σιδηροδρομικών υπηρεσιών.

C-483/10 Επιτροπή κατά Ισπανίας

Με την απόφαση που εκδίδει επί της προσφυγής αυτής το Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχάς ότι, μολονότι τα κράτη μέλη είναι αρμόδια για την κατάρτιση του νομοθετικού πλαισίου χρέωσης, οφείλουν πάντως να σέβονται τη διαχειριστική ανεξαρτησία του διαχειριστή της υποδομής και να του αναθέτουν τον καθορισμό του τέλους που πρέπει να καταβάλλεται για τη χρήση του σιδηροδρομικού δικτύου. Συναφώς το Δικαστήριο αποφαινεται ότι η Ισπανία, προβλέποντας ότι μόνο το Δημόσιο έχει την εξουσία καθορισμού του τέλους αυτού, δεν συμμορφώθηκε με την οδηγία 2001/14.

Στη συνέχεια το Δικαστήριο επισημαίνει ότι τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να καθιερώνουν, με το σύστημα χρέωσης, ένα σύστημα βελτίωσης των επιδόσεων, με σκοπό την ελαχιστοποίηση των προβλημάτων και τη βελτίωση των επιδόσεων του σιδηροδρομικού δικτύου. Η ισπανική νομοθεσία όμως, μολονότι προβλέπει τη δυνατότητα να λαμβάνονται υπόψη λόγοι σχετικοί με τη βελτίωση των επιδόσεων του δικτύου και με την ανάπτυξή του, δεν επαρκεί για να γίνει δεκτό ότι ικανοποιείται η απαίτηση καθιέρωσης ενός συστήματος βελτίωσης των επιδόσεων.

Το Δικαστήριο δέχεται επίσης ότι η ισπανική νομοθεσία, η οποία παρέχει στις δημόσιες αρχές την εξουσία, σε περίπτωση είτε υποβολής περισσότερων της μιας αιτήσεων για τον ίδιο χρονοδιάδρομο είτε κορεσμού της χωρητικότητας, να καθορίζουν προτεραιότητες για την κατανομή της χωρητικότητας για τους διάφορους τύπους υπηρεσιών σε κάθε γραμμή, λαμβάνοντας υπόψη ιδιαίτερα τις υπηρεσίες εμπορευματικών μεταφορών, είναι αντίθετη με την οδηγία 2001/14. Συγκεκριμένα η οδηγία αυτή προβλέπει ρητά ότι τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να ορίζουν τους εκάστοτε κανόνες κατανομής χωρητικότητας και ότι μόνο ο διαχειριστής της υποδομής μπορεί να δίδει προτεραιότητα σε ορισμένες υπηρεσίες, εφόσον συντρέχουν συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Τέλος, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η ισπανική νομοθεσία, ανάγοντας το κριτήριο της ουσιαστικής χρησιμοποίησης του δικτύου σε κριτήριο κατανομής της χωρητικότητας της υποδομής, όταν για τον ίδιο χρονοδιάδρομο έχουν υποβληθεί περισσότερες από μία αιτήσεις ή το δίκτυο είναι κορεσμένο, είναι αντίθετη με την οδηγία 2001/14, διότι για την εφαρμογή του κριτηρίου της ουσιαστικής χρησιμοποίησης δεν προβλέπεται ως προϋπόθεση η σύναψη συμφωνίας-πλαισίου. Κατά την οδηγία 2001/14 όμως, το μέγιστο χρονικό διάστημα χρήσης των χρονοδιαδρόμων ισούται με μία μόνο περίοδο ισχύος του πίνακα δρομολογίων, εκτός αν έχει συναφθεί μεταξύ του διαχειριστή της υποδομής και της σιδηροδρομικής επιχείρησης συμφωνία-πλαίσιο σύμφωνα με την οδηγία αυτή. Επιπλέον, το Δικαστήριο κρίνει ότι ένα τέτοιο κριτήριο κατανομής δημιουργεί διακρίσεις, διότι οδηγεί στη διατήρηση των πλεονεκτημάτων που έχουν οι συνήθεις χρήστες και στην παρεμπόδιση της πρόσβασης των νεοεισερχόμενων στην αγορά επιχειρηματιών στους πιο ελκυστικούς χρονοδιαδρόμους.

C-555/10 Επιτροπή κατά Αυστρίας και C-556/10 Επιτροπή κατά Γερμανίας

Το Δικαστήριο απορρίπτει καθ' ολοκληρία τις προσφυγές της Επιτροπής κατά της Αυστρίας και της Γερμανίας.

Η Επιτροπή ισχυριζόταν ότι οι οδηγίες δεν επιτρέπουν στα κράτη μέλη να εντάσσουν τον ανεξάρτητο διαχειριστή της υποδομής σε μια εταιρία χαρτοφυλακίου η οποία να ελέγχει και επιχειρήσεις σιδηροδρομικών μεταφορών, εκτός αν έχουν θεσπιστεί πρόσθετα μέτρα που να διασφαλίζουν την ανεξαρτησία της διαχείρισης. Η Επιτροπή υποστήριξε ότι η Αυστρία και η Γερμανία δεν θέσπισαν όμως τέτοια μέτρα, όταν αποφάσισαν να εντάξουν τον διαχειριστή της υποδομής –την ÖBB-Infrastruktur και την Deutsche Bahn Netz αντίστοιχα– σε μια εταιρία χαρτοφυλακίου.

Το Δικαστήριο απορρίπτει όμως την αιτίαση αυτή. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η ÖBB-Infrastruktur και η Deutsche Bahn Netz, για να μπορούν να ασκούν τα καθήκοντα χρέωσης και κατανομής, πρέπει να είναι ανεξάρτητες, ως προς τη νομική τους μορφή, την οργάνωση και τη λήψη των αποφάσεών τους, από την εταιρία χαρτοφυλακίου στην οποία ανήκουν. Κατά το Δικαστήριο, οι δύο αυτές εταιρίες έχουν αφενός αυτοτελή νομική προσωπικότητα έναντι της εταιρίας χαρτοφυλακίου στην οποία ανήκουν και αφετέρου δικά τους όργανα και δικούς τους πόρους, που δεν συμπίπτουν με τα όργανα και τους πόρους της εταιρίας χαρτοφυλακίου. Εξάλλου, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι οι εν λόγω οδηγίες δεν κάνουν λόγο για τα πρόσθετα μέτρα στα οποία αναφέρεται η Επιτροπή, οπότε δεν επιτρέπεται να επιβάλλεται στα κράτη μέλη καμία υποχρέωση θέσπισης τέτοιων μέτρων.

Το Δικαστήριο απορρίπτει επίσης το επιχείρημα της Επιτροπής ότι η Γερμανία έχει παραβεί τις υποχρεώσεις της ως προς τη χρέωση και ως προς τη θέσπιση μηχανισμού που να αποσκοπεί στη μείωση του κόστους της υπηρεσίας υποδομής και του ύψους των τελών πρόσβασης.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή λόγω παραβάσεως, στρεφόμενη κατά κράτους μέλους το οποίο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, μπορεί να ασκηθεί από την Επιτροπή ή από άλλο κράτος μέλος. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη παραβάσεως, το καθού κράτος μέλος πρέπει να συμμορφωθεί με την απόφαση το συντομότερο.

Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι το κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε προς την απόφαση, μπορεί να ασκήσει νέα προσφυγή, ζητώντας την επιβολή χρηματικών κυρώσεων. Πάντως, σε περίπτωση μη ανακοινώσεως στην Επιτροπή των μέτρων για τη μεταφορά μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, το Δικαστήριο μπορεί, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, να επιβάλει κυρώσεις με την πρώτη του απόφαση.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το [“Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106